

Максименко І.П.

викладач,

*Коледж інформаційних систем і технологій
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»*

ІНСТИТУЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ТА ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

В Україні наразі активно відбуваються процеси, пов'язані з активізацією співпраці з ЄС, у тому числі в науковій та науково-технічній сфері (НТС). Відбувається поступове наближення вітчизняної науково-технічної та інноваційної діяльності до стандартів ЄС.

Інноваційною діяльністю є сукупність заходів, спрямованих на створення, впровадження, поширення та реалізацію інновацій відповідно до Закону України «Про інноваційну діяльність» з метою отримання комерційного або соціального ефекту, які здійснюються шляхом реалізації інвестицій, вкладених в об'єкти інноваційної діяльності [1].

Варто зазначити, що глобальна інтеграція НІС неможлива без створення особливих інституційних умов, впровадження на національному і міжнародному рівнях спеціальних нормативно-правових, організаційних, інформаційних систем та механізмів стимулювання створення та комерціалізації нових знань.

Інституційним базисом формування глобальної системи регулювання науково-технологічного розвитку є установи:

- охорони інтелектуальної власності (ВОІВ, ТРІПС);
- контролю міжнародного переміщення факторів виробництва, товарів і послуг (СОТ, ЮНКТАД, ЮНСІТРАЛ, ЕКОСОП, Міжнародний торговельний центр та ін.);
- сприяння розвитку та співробітництва в сфері науки та інновацій (ПРООН, ЮНЕСКО, ВОІВ, ОЕСР та ін.).

Інструментами стимулювання інтеграції національних інноваційних систем є спільні:

- стратегії інноваційного розвитку;

- плани дій у сфері науки, технологій та інновацій;
- системи наднаціональних регуляторних органів з науково-технічного співробітництва;
- дослідницькі проекти та програми.

Наприклад, Рамкова програма ЄС з наукових досліджень та інновацій «Горизонт 2020», що є найбільшою програмою Європейського Союзу з фінансування науки та інновацій з загальним бюджетом близько 80 млрд євро, розрахована на 2014–2020 роки [2].

Програма сконцентрована на досягненні трьох головних завдань:

- зробити Європу привабливим місцем для першокласних науковців;
- сприяти розвитку інноваційності та конкурентоспроможності європейської промисловості і бізнесу;
- за допомогою науки вирішувати найбільш гострі питання сучасного європейського суспільства.

Відповідно до цих завдань, Програма «Горизонт 2020» поділена на три основні напрямки:

1) передова наука, яка є відкритою для високоякісних індивідуальних та командних дослідницьких проектів в усіх галузях знань, включаючи гуманітарні;

2) лідерство у галузях промисловості, в яких фінансується розробка нових технологій і матеріалів, включно з ІСТ та космічні дослідження; крім того, в межах цього напряму доступні фінансові інструменти для впровадження інновацій у малому та середньому бізнесі;

3) суспільні виклики, з широким спектром дослідницьких проектів від поліпшення якості транспорту, їжі, системи охорони здоров'я та безпеки до питань європейської ідентичності і культурної спадщини.

Стимулювання інноваційного розвитку в країнах ЄС відбувається шляхом:

- створення інститутів регулювання та координації дій на основі спільних ринків знань, технологій, венчурного капіталу та висококваліфікованих фахівців;
- формування інфраструктурного забезпечення міжнародного співробітництва в сфері НДДКР.

Формування інноваційної системи ЄС відбувається через:

- взаємоузгодження стратегічних цілей, програм та проектів у межах флагманської ініціативи «Інноваційний Союз»;
- гармонізацію законодавства країн-членів у сфері інноваційної діяльності;
- створення спільних ринків високотехнологічних товарів, послуг, прав інтелектуальної власності та висококваліфікованих фахівців;
- формування дослідницького простору;
- розвиток дослідницької інфраструктури;
- реалізацію політики на принципі смарт-спеціалізації регіонів (Платформа S3);
- розвиток дослідницької інфраструктури.

Централізацію фінансування досліджень через програму «Горизонт 2020», Структурні фонди ЄС, Європейський інвестиційний банк та Європейський інвестиційний фонд **Інноваційна система ЄС**.

Інтеграція в науково-технічній та інноваційній сферах передбачає:

- уніфікацію підходів і практик у науково-дослідній сфері та наукомістких галузях економіки;
- взаємне збільшення продуктивності науково-технічної та інноваційної діяльності;
- усунення прямих і непрямих перешкод на шляху співпраці у відповідній сфері;
- зниження або повне скасування фінансових витрат, пов'язаних із науково-технічним та інноваційним обміном, і відповідне підвищення продуктивності.
- Активізацію міжнародної наукової діяльності, участь у заходах обміну досвідом та знаннями (конференціях, семінарах), спільні публікації, апроксимація регуляторного середовища, приєднання до рамкових міжнародних програм розвитку НТС не є запорукою інтеграції, тобто набуття українською національною НТС статусу невід'ємної частини європейського науково-технічного та інноваційного простору.

Це можна віднести швидше до наближення українських стандартів НТС до міжнародних стандартів, а не інтеграції. Таким чином, інтеграція

є свідомим вибором, а її глибина залежить від політичної та економічної волі держави та відповідної активної державної політики [3].

Якщо, Україна проводитиме послідовну політику з пошуку ніш, які може заповнювати вітчизняний науково-технічний комплекс у міжнародному розподілі науково-технічних робіт. Вона зможе задовольнити конкретні потреби ринку, та зацікавити провідні компанії, які активно використовують дослідження і розробки. Знаходження та заповнення зазначених ніш уможливить інтеграційні процеси, тобто забезпечить українській НТС дійсний статус невід'ємності в науково-технічній сфері ЄС.

Список використаних джерел:

1. Закон України Про інвестиційну діяльність [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>
2. Горизонт 2020. Національний портал. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://h2020.com.ua/uk/>
3. Майбутнє відносин Україна – ЄС. Чотири сценарії. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://library.fes.de/pdf-files/bueros/ukraine/10676.pdf>